

Kurzus kódja(i): FLM251.02

Kurzus címe: Játékfilmes forgatókönyvírás - A klasszikus történetmesélés alapjai II.

Tanár neve: Hegedüs Bálint, Krigler Gábor, Lovas Balázs

Kurzus időpontja, helye:

Vetítések időpontja, helye:

Kurzus típusa: Előadás/szeminárium

Kurzus leírása: Ott van a fejedben a magyar mozi megváltó filmötlet, de nem tudod, hogyan öntsd formába? Ha ez a helyzet, jelentkezz a szeptemberben induló forgatókönyvírói kurzusra, és tanuld meg a játékfilmes és televíziós sorozatírás alapjait, miközben mi segítünk kifejleszteni az ütőképes forgatókönyvet az ötletedből.

Cáfolhatatlan tény: a forgatókönyvírás nem impressziókra épülő művészet, hanem egy komoly szakma, tanulható szabályokkal és működőképes módszerekkel, melyek segítenek kreativitásodat úgy kibontani, hogy a nézők számára is élvezetes, a piacon is eladható filmélmény legyen a végeredmény.

A kedd délutánonként rendezett kurzus folyamán nemcsak a játékfilmes és televíziós forgatókönyvírás nemzetközileg elismert alapjait sajátíthatod el az előadásokon, de a workshopok során az oktatókkal és hallgatókkal végzett közös kreatív munka keretében fejlesztheted ki filmötleted a szinopszison, karakterleírásokon és treatmenten át a kész forgatókönyvig. Mindezeket házi feladat formájában kell megírnod alkalomról alkalomra, tehát csak az jelentkezzen, akiben van szorgalom, ugyanis mi mindenkit gyakorlati munkára sarkallunk, és mindenki agyát megmozgatjuk!

Az oktatók:

Krigler Gábor: story editor - *Barátok közt* 1999-2003, az HBO *Született lúzer* c. sorozatának írója, a *(folyt. köv.) - Hogyan írjunk tévésorozatot* c. könyv szerzője, a CEU oktatója

Lovas Balázs: a *Tesó, Kész cirkusz* és *Konyec* c. filmek forgatókönyvírója, a 2003-as Magyar Filmszemle legjobb fiatal forgatókönyvírója, az HBO *Született lúzer* c. sorozatának írója, a magyar.film.hu szerkesztője

Hegedüs Bálint: a *Mázli* és *Zsiguli* c. filmek írója, a 2002-es Hartley-Merrill Forgatókönyvíró verseny nemzetközi díjazottja, a *Barátok közt* és az HBO *Született lúzer* c. sorozatának írója

Időtartam: 2 szemeszter, 2x10 hét, kedd délutánonként

résztevők: 15 hallgató, előadásokon együtt, illetve gyakorlati foglalkozásokon 3 db ötfős csoportra osztva egy-egy vezető tanárral
a két féléves képzés egymásra épül, így az első félévben fölvevett hallgatók folytathatják a második féléves képzést

TEMATIKA – 2. félév

1. nap

1. előadás:

Forgatókönyvírói eszközök I. (Forgatókönyvírói stílus; Címadás; Szakmai eszközök /flashback, flash forward, csavar, suspense, MacGuffin, running gag, imidzs-rendszerek/)

2. előadás:

Forgatókönyvírói eszközök II. (Gyártási szempontok; Munkamódszerek; Kutatás: karakter és a téma iránt (memória, képzelet, tények); Ötletek gyűjtése, inspiráció, ötletek rendezése, kártya-módszer)

2. nap

workshop:

átírt treatmentek továbbfejlesztésének megbeszélése

házi feladat:

jelenetkivonat (outline írása); két kulcsjelenet kidolgozása

3. nap

1. előadás:

Formátumok (Amerikai és brit nagyjátékfilmes ill. televíziós formátumok; Formázó és kreációs szoftverek)

2. előadás:

Jelenetépítés (Outline - A jelenetkivonat szerepe és elkészítése Beatek működése, Dialóg, Narráció, Subtext, In late-out early szabály)

4. nap

workshop:

jelenetkivonat (outline) megbeszélése; két megírt kulcsjelenet megbeszélése – közös szerepjáték (hozott jelenetek eljátszása és közös elemzése)

házi feladat:

forgatókönyv első felvonásának megírása

5. nap

1. előadás:

A tv-sorozat kreációs folyamata (Kreáció – koncepció, premissza, sorozatbiblia, karakterleírások, cselekménytervezés, kivonatírás, dialógusírás)

2. előadás:

Tv-sorozat struktúrák (A sorozatban való történetmesélés alapegységei /évad, epizód, felvonás, jelenet, beat/; Multi-stranding: történetszálak, párhuzamos cselekményvezetés; A szerkezettrács: a tervezés első lépése; A progresszió; Epizódyszerkesztés)

6. nap

workshop:

forgatókönyv első felvonásának megbeszélése

házi feladat:

forgatókönyv első változatának megírása

7. nap

1. előadás:

Tv-sorozat-műfajok (A szeriális történetmesélés és televíziós forgatókönyvírás rövid története, sajátosságai; A tévésorozatok típusai, jellemzőik: Sitcom, Szappanopera, Serial, Series, Mini-sorozat)

2. előadás:

Tv-sorozat-elemzés (egy kiválasztott sitcom vagy one-hour tv-drama koncepciójának, karakterológiájának és pilot epizódjának közös elemzése)

8. nap

workshop:

forgatókönyv első változatának megbeszélése

házi feladat:

forgatókönyv újraírása

9. nap

1. előadás:

Adaptáció; Revízió (Az újraírás hat lépcsője)

2. előadás:

Pitch (A filmötlet hatékony prezentációjának fogásai)

házi feladat:

főlkészülés a fejlesztett filmötletek pitchingjére

10. nap

workshop:

a forgatókönyv átírt változatának megbeszélése
+ pitching gyakorlása

házi feladat:

főlkészülés záróvizsgára:

- forgatókönyv újraírása

- pitching gyakorlása

Kurzus teljesítésének követelményei: megadott listából választott nagyjátékfilm forgatókönyvének elemzése + műhelymunka során fejlesztett forgatókönyv megvédése + pitching (a filmötlet szóbeli prezentációja)

Vetített filmek: Filmlista:

A következő filmeket nézd meg figyelmesen dramaturgiai szempontból, ugyanis a szemléltető példákat folyamatosan ezekből a mozikból fogjuk kiemelni.

Aranyoskám (Tootsie) – 1982, **rendezte:** Sidney Pollack. **írta:** Larry Gelbert, Barry Levinson, Elaine May, Don McGuire, Murray Schisgal. **fsz.:** Dustin Hoffman, Jessica Lange, Teri Garr, Charles Durning, Bill Murray

Fargo – 1996, **rendezte és írta:** Joel és Ethan Coen. **fsz.:** Frances McDormand, William H. Macy, Steve Buscemi, Peter Stormare

Kínai negyed (Chinatown) – 1974, **rendezte:** Roman Polanski. **írta:** Robert Towne, Roman Polanski. **fsz.:** Jack Nicholson, Faye Dunaway, John Huston

Nyolcadik utas: a halál (Alien) – 1979, **rendezte:** Ridley Scott. **írta:** Dan O'Bannon és Ronald Shusett sztorijából Dan O'Bannon. **fsz.:** Tom Skerritt, Sigourney Weaver, Ian Holm, John Hurt, Harry Dean Stanton

Sékely sírhant (Shallow Grave) – 1995, **rendezte:** Danny Boyle. **írta:** John Hodge. **fsz.:** Ewan McGregor, Kerry Fox, Christopher Eccleston

Szemtől szemben (Heat) – 1995, **rendezte:** Michael Mann. **írta:** Michael Mann. **fsz.:** Al Pacino, Robert De Niro, Val Kilmer, Jon Voight, Tom Sizemore

Taxisofőr (Taxi Driver) – 1976, **rendezte:** Martin Scorsese. **írta:** Paul Schrader. **fsz.:** Robert De Niro, Cybill Shepherd, Peter Boyle, Jpdie Foster, Harvey Keitel

Ajánlott:

Ezekre a filmekre is fogunk időnként hivatkozni. Érdemes őket is megnézni.

Adaptáció (Adaptation) – 2002, **rendezte:** Spike Jonze. **írta:** Susan Orlean könyve nyomán Charlie Kaufman. **fsz.:** Nicholas Cage, Meryl Streep, Chris Cooper

Annie Hall – 1977, **írta és rendezte:** Woody Allen. **fsz.:** Woody Allen, Diane Keaton, Tony Roberts

Apádra ütök (Meet the Parents) – 2000, **rendezte:** Jay Roach. **írta:** Greg Glienna és Mary Ruth Clarke sztorijából James Herzfeld és John Hamburg. **fsz.:** Robert De Niro, Ben Stiller, Teri Polo, Owen Wilson

Az Ember gyermeke (Children of Men) – 2006, **rendezte:** Alfonso Cuarón. **írta:** Alfonso Cuarón, Timothy J. Sexton, David Arata, Mark Fergus, Hawk Ostbyl. **fsz.:** Clive Owen, Julianne Moore, Michael Cain

Fülledtség (Bound) – 1996, **írta és rendezte:** Andy és Larry Wachowski. **fsz.:** Jennifer Tilly, Gine Gershon, Joe Pantoliano

A gyűlölet (La haine) – 1995, **írta és rendezte:** Mathieu Kassovitz. **fsz.:** Vincent Cassel, Said Taghmaoui, Hubert Koundé

Szerelmes Shakespeare (Shakespeare in Love) – 1998, **rendezte:** John Madden. **írta:** Marc Norman és Tom Stoppard. **fsz.:** Joseph Fiennes, Gwyneth Paltrow, Geoffrey Rush, Tom Wilkinson

Táncos a sötétben (Dancer in the Dark) – 2000, **írta és rendezte:** Lars von Trier. **fsz.:** Björk, Catherine Deneuve, David Morse, Peter Stormare

Tükör által homályosan (Through a Glass Darkly) – 1961, **rendezte és írta:** Ingmar Bergman. **fsz.:** Harriet Andersson, Gunnar Björnstrand, Max von Sydow

Közösen elemzett filmek:

A tematikában nem szerepel, de a félév folyamán két független filmet fogunk megtekintéssel egybekötve közösen elemezni:

Maria Full of Grace – 2004, **rendezte és írta:** Joshua Marston. **fsz.:** Catalina Sandino Moreno, Virginia Ariza, Yenny Paola Vega

Right at Your Door – 2006, **rendezte és írta:** Chris Gorak. **fsz.:** Mary McCormack, Rory Cochrane, Tony Perez

---

Kötelező / ajánlott irodalom:

IRODALOM: Cooper, Dana (1997) *Writing Great Screenplays for Film and TV*. Macmillan
Egri Lajos (1946) *The Art of Dramatic Writing*. Simon & Schuster

---

Field, Syd (1979) *Screenplay: The Foundations of Screenwriting*. Delta
Goldman, William (2002) *Mit is hazudtam?* Európa
Krigler Gábor: (*folyt. köv.*) – *Hogyan írjunk tévésorozatot*. Akadémiai Kiadó (2004)
Mamet, David (1992) *On Directing Film*. Penguin
McKee, Robert (1997) *Story – Substance, Structure, Style and the Principles of Screenwriting*. Methuen
Seger, Linda (1990) *Creating Unforgettable Characters*. Henry Holt & Company
Thompson, Kristin (1999) *Storytelling in the New Hollywood: Understanding Classical Narrative Technique*. Harcard University Press
Trottier, David (1998) *Screenwriter's Bible*. Silman-James Press

ONLINE FORRÁSOK:

ingyenes, online könyvek angolul, érdemes ezekkel kezdened, mert összefoglalják egyben az elméletet:

<http://members.aol.com/anniraff/>

http://www.joetteevee.com/Screenwriting_Workbook.pdf

hasznos kérdések a sztoridhoz:

<http://www.scriptsales.com/DDFundCheck.html> - a Scriptsales egyébiránt a hollywoodi forgatókönyvpiac szakmai lapja, benne a legfrissebb eladásokkal a karakterépítéshez nagy segítség:

<http://www.writersvillage.com/character/index.htm>

<http://www.scriptsales.com/DDFundCharacter.html>

itt hasznos cikkeket találsz szakmai fogásokról:

<http://www.wordplayer.com/> - Terry Rossio és Ted Elliott szakmai tanácsai

<http://www.wga.org/craft/> - a Writers' Guild of America honlapjáról

<http://members.aol.com/screenwryt/tools.htm>

itt hasznos linkeket, amikben mélyebbre áshatod magad:

<http://www.dvshop.ca/dvcafe/writing/beginners.html>

<http://www.forgatokonyv.lap.hu>

<http://www.scriptcrawler.net/links.shtml#resources>

a legrangosabb szakmai lap online változata:

<http://www.scriptmag.com/index.php>

a legnagyobb adatbázis letölthető forgatókönyvekkel:

<http://www.script-o-rama.com/>
